

Posudek oponenta práce

PAŘÍZKOVÁ, Lenka. *Syndrom vyhoření. Sociální opora v kontextu syndromu vyhoření*. Praha, 2012. 80 s., 2 přílohy. Bakalářská práce (Bc.). Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Katedra andragogiky a personálního řízení. Vedoucí práce PhDr. Renata Kocianová, Ph.D.

1. Obsah a struktura práce

Autorka nastolila téma dobře korespondující s odbornou orientací katedry. Za cíl si stanovila jednak shromáždit dostupné poznatky o syndromu vyhoření, o sociální opoře a jejím vlivu na vznik a rozvoj tohoto syndromu a dále potom určit diskrepance v přístupu k této problematice mezi odbornou literaturou a praxí klinických psychiatrů.

Její koncept je vzhledem k formulovaným cílům adekvátní a je svým způsobem velmi originální a zajímavý, neboť kompiluje informace z odborné literatury a srovnává je s názory čtyř klinických psychiatrů a psychoterapeutů, včetně jejich poznatků z praxe, se kterými diplomantka vedla polostrukturované rozhovory (a na které v textu průběžně odkazuje jako na osobní sdělení). Zařazené přílohy jsou odůvodněné a přinášejí vhodně doplňující informace. Jen mezi nimi postrádám přílohu, která by čtenáře blíže seznámila s maketou (v podobě soupisu otázek) oněch polostrukturovaných interview. Text vysoce (de facto dvojnásobně) překračuje stanovený rozsah.

Ke struktuře výkladu a tedy ke členění textu mám několik závažnějších výhrad. Předně kazuistika (kap. 8) je typický příklad přílohy, na kterou má být v textu při její analýze a závěrech pouze odkazováno. Dále jsem nepochopil záměr stavby struktury, tj. proč autorka, též v kontextu pojmenování práce, nejprve nepředstaví syndrom vyhoření, pak stres jako jeho hlavní příčinu, pak další informace o syndromu atd. a potom, teprve potom nehovoří o problematice sociální opory. Současně, a to zatřetí, by nejspíš bylo možné kapitoly 4 a 5, jakož i 6 a 7, sloučit pod obecnější názvy (a současnou kapitolu 2 zařadit za ně). Myslím, že by se tím výklad zpřehlednil a byla by to cesta k odstranění některých redundancí (nejen duplicit, i triplicit a „více-plicit“), jimiž jinak toto dobře uchopené a kvalitně zpracované téma bohužel silně trpí. Konkrétně: pak bych nemusel na s. 50–52 (4. kapitola) číst to, co už bylo trochu jinak řečeno v části 1.1, též se v 3.3 opět setkávám s tématem sociální opory, o níž pojednávala předchozí kapitola 2 (ani v 3.1.4 se sociální oporou při zvládání stresu), na s. 60 se dozvídám asi tak popáté o jedincích, co nedokážou říci „ne“, na s. 63 opět narazit na dávno probírané téma sociální opory atd. Charakteristickým úkazem této jakési informační entropie je, že 1. věta na s. 66 se objevuje již na s. 13 (8.–9. ř. sh.). Domnívám se, že změna struktury výkladu a důsledné „vyčesání“ všech zbytečných repetitiv, dále redukce některých možná až příliš detailních informací (stresu je věnováno cca 14 stran), by značný objem informací lépe utřídily, a tím také zpřehlednily, a zkrátily text možná i o čtvrtinu, aniž by utrpěla jeho informační hodnota, přínosnost a originální pojetí.

2. Odborná úroveň

Plánované cíle byly formulovány smysluplně, bylo jich dosaženo, a to způsobem, jak bylo řečeno, dosti originálním. Autorka dobře konfrontuje odborné zdroje a názory terapeutů, vhodným způsobem do velice poučených a členitých kompilací vstupuje se

svými shrnutími i vlastními postřehy a úvahami, což považuji za další její přínos. Závěr textu považuji za výborné, přehledné a dynamické shrnutí předchozího výkladu, explicitně poukazující na stanovené cíle a jejich naplnění. (Byť i tady lze najít nepatrný, ale typický příklad oné redundance, doprovázející celé pojednání: na s. 77, 10. ř. sh., autorka uvádí počet respondentů 2 psychiatři a 2 psychologové a o čtyři řádky níže informuje, že srovnávala názory čtyř odborníků...)

3. Práce s literaturou

Literatura uvedená za textem čítá chvályhodných 31 položek, elektronických i tištěných, českých i cizojazyčných. Podoba citací v zásadě dodržuje předepsanou formu, i když také zde mám několik drobných výhrad. U tištěných zdrojů vesměs chybí číslo vydání, u vydavatele se neuvádí jeho právní druh (např. položky 6, 12, 14, 18 ad.), u položky 30 chybí vypsání křestního jména, u položky 18 rozsah příspěvku. Podoba citací elektronických zdrojů je trochu jiná než v případě položek 20 a 8, u které navíc nechápu, proč je uváděn autor až za názvem časopisu. Informace o zdroji mají být v jazyce zdroje (položka 24).

Co se odkazů v textu týče, v podstatě odpovídají normě, byť tu lze též shledat drobné nepřesnosti. U rozsahu stran se používá pomlčka, nikoli spojovník, konkrétní odkaz chybí např. na s. 49, 4. ř. zd., a na s. 51, 8. ř. zd. Používat v odkazu „in“ (s. 57, 58, 69) myslím norma neuvádí.

Dá se konstatovat, že autorka v relevantní odborné literatuře prokázala dobrou orientaci, jakož i to, že dovede s informačními zdroji různého typu tvůrčím způsobem nakládat.

4. Grafické zpracování

Text byl odevzdán v kvalitní grafické podobě, což platí i pro připojené přílohy. Diplomantka zvolila sympatické a dobře čitelné písmo, úprava působí elegantně.

5. Jazyková úroveň

Práce je podána dobře zvládnutým jazykem s hojným výskytem pojmů z oblasti psychologické a psychiatrické terapie, občas s výrazy blízkými spíše jen erudovaným odborníkům (např. vulnerabilita aj.), toto lexikum však autorka bezchybně a suverénně ovládá. Při běžném, tedy nekorektorském čtení jsem narazil na poměrně malý, výrazně podprůměrný počet chyb a nesrovnalostí. Chronologicky vzato: na s. 11, 11. ř. zd., „na rozdíl“ se píše zvlášť (má osobní zkušenost s korektorkou!); na s. 14, 16. ř. zd., na s. 18, 1. ř. zd., a na s. 26, 3. ř. sh., jsou překlepy. Na s. 43, 7. ř. sh., je „tak“ zbytečné (není to autorky jako dobré formulátorky hodno!); na s. 52, 9.–8. ř. zd., je přebytečné „se“; na s. 55, 11. ř. sh., a na s. 61, 9. ř. zd., vypadlo písmenko; na s. 67, 9. ř. sh. bych napsal sloveso s koncovkou pro mužský rod životný.

6. Podněty k rozpravě

Požádal bych o informaci, nejsou z terapeutické branže, co je Bálintovská skupina (s. 48, 9. ř. sh.), kterou autorka uvádí bez bližšího vysvětlení.

7. Závěrečné hodnocení práce

Práci hodnotím jako velmi zdařilé splnění bakalářského úkolu a **doporučuji k obhajobě**, s ohledem na vyslovené připomínky navrhuji klasifikaci **velmi dobře**.

V Praze 18.06.2012

PhDr. Jiří Reichel, Ph.D.